

меценатами, людьми небайдужими до своєї Батьківщини, науки і культури в цілому. Але і цим не обмежується внесок їхнього роду в розвиток світової культури та науки. Саме вони, в особі Платонового сина Левка, започаткували нову еру в садівництві. Сьогодні його величають не інакше як «король садівництва», «садівничий геній України», «фундатор українського промислового садівництва».

Повернення із забуття імен славетного роду Симиренків почалося у середині минулого століття. Але тільки у 1998 р. Постановою Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо вшанування пам'яті родини Симиренків на Черкащині» [1, с. 123] було визнано загальнонаціональне значення діяльності родини. Передбачалось багато заходів з вшанування та збереження титанічної спадщини визначного українського роду, але проект не був втілений у життя. І тільки на початку третього тисячоліття державна влада щільно зайнялася вшануванням та збереженням пам'яті представників славетної сім'ї.

Список використаних джерел

1. Вольвач П. Л. П. Симиренко – фундатор українського промислового садівництва. Сімферополь: Таврія, 2004. 304 с.
2. Гамоля Н. Генерація перших і єдиних: (Династія Симиренків). *Контракти*. 2003. № 37. С. 56–58.
3. Династія Симиренків: найкращий цукор і найсмачніші яблука. 2017. Режим доступу: <https://naglyad.org/uk/2017/08/01/dinastiya-simirenkiv-najkrashhij-tsukor-i-najsmachnishi-yabluka/>
4. Литвин В. М. Історія України (у трьох томах). Том II Кінець XVIII – початок XX ст. Київ, Видавничий дім «Альтернативи», 2005. 760 с.
5. Мурашко О. С. «Степова столиця України» та династія Симиренків. *Вісник ОНУ*. 2010. № 21. С. 110–124.
6. Олексин А. Як будувалась аграрна незалежність: видатні куркулі / 2017. Режим доступу: <https://kurkul.com/spetsproekty/165-do-dnya-nezaleznosti>.

Ілона Бойчевська

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ТА ЇЇ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ІЗ МОВОЮ, КОМУНІКАЦІЄЮ І КУЛЬТУРОЮ

Що відрізняє людину від решти живих істот? Одним із основних факторів є володіння мовою. Народжуючись, ми потрапляємо в мовне середовище, живемо і розвиваємося в ньому. Саме завдяки мові ми пізнаємо навколишній світ, здобуваємо знання, набуваємо здатності оцінювати явища життя, формуємо свій світогляд, учимося планувати свої вчинки, аналізувати їх, передбачати можливі наслідки, здатні сприймати й усвідомлювати думки, почуття і дії інших людей. За допомогою мови

відбувається міжособистісне спілкування, узагальнення досвіду, накопичення знань.

Мова є носієм і феноменом національної культури народу, важливим засобом комунікації. Вивчаючи рідну мову, людина засвоює культуру свого народу, від покоління до покоління, сприймаючи разом з мовою всю культурну спадщину: історію, звичаї, традиції матеріальної культури й духовного життя нації. Мова розвивається шляхом удосконалення вже вироблених попередніми поколіннями форм і засобів передачі думки, вираження почуттів, сприймання світу, коли кожне покоління добирає з мовленнєвого досвіду батьків найкраще для висловлення своїх ідей. Таким чином мова еволюціонує. Однак, як форма існування мислення і, головне, як засіб спілкування мова знаходиться зовсім поруч з культурою.

То що ж таке «культура»? Сьогодні не існує загальноприйнятого визначення, проте у світовій літературі можна знайти більш як 500 визначень цього поняття. Одним із них є таке: культура (лат. *colere*, «населяти», «виросити», «сприяти», «успадковувати») – термін для означення людської поведінки і символічних структур, які надають цій поведінці сенсу і значимості. У широкому розумінні культура – це сукупність як матеріальних, так і нематеріальних («духовних») цінностей, властивих суспільству в цілому або окремій соціальній групі [3].

У суспільстві традиційно розрізняють два основні напрямки культури – матеріальний і духовний. Матеріальна культура охоплює сферу виробничої діяльності людства та її результати. Духовна культура стосується області свідомості, пізнання, моралі, виховання, освіти, науки, мистецтва, літератури та інших сторін духовної діяльності людини. Сюди також належать релігія і міфологія, світоглядні, політичні, моральні та інші уявлення людей.

На момент сьогодні національна культура українців має надзвичайне значення. Створюючи власну національну культуру, українці роблять внесок у світову культуру та здійснюють за її допомогою зв'язок з навколишньою природою та іншими народами. Передача соціального досвіду є однією з найважливіших функцій культурних знань. Іншою провідною функцією культурних знань є пізнавальна. Пізнаючи культуру свого народу, зростає число людей, які знаходяться у тісному контакті із культурами, відмінними від рідної. Процес всесвітньої глобалізації сприяє розумінню комунікації між різними культурними системами як істотного елемента картини сучасного світу. Пов'язані з явищем глобалізації процеси передбачають часті регулярні контакти у різних сферах між представниками різних культур. Відтак, зростає значення міжкультурної комунікації.

На думку вчених, датою народження міжкультурної комунікації як академічної дисципліни варто вважати 1954 рік, коли вийшла у світло книга Є. Хола і Д. Трагера “Culture as Communication” («Культура як комунікація»), у якій автори вперше запропонували для широкого

вживання термін «міжкультурна комунікація», що відбивала, на їхню думку, особливу галузь людських відносин. Пізніше основні положення та ідеї міжкультурної комунікації були більш докладно розвинуті у відомій роботі Е. Хола “The Silent Language” («Німа мова», 1959 р.), де автор показав тісний зв’язок між культурою і комунікацією. Розвиваючи свої ідеї про взаємозв’язок культури і комунікації, Хол прийшов до висновку про необхідність навчання культурі [1, с. 50].

Термін «міжкультурна комунікація» у вузькому змісті з’явився в літературі в 1970-х роках. Вперше визначення міжкультурної комунікації було надано у праці Л. Самовара і Р. Портера «Комунікація між культурами» (“Communication between Cultures”), вперше надрукованій в 1972 р. До цього часу сформувався і науковий напрямок, серцевиною якого стало вивчення комунікативних невдач і їхніх наслідків у ситуаціях міжкультурного спілкування. З 80-х років минулого століття дослідники США і Західної Європи у галузі соціології, культурології, психології, лінгвістики, філософії виявляють підвищений інтерес до проблематики міжкультурної комунікації. Серед найголовніших завдань теорії міжкультурної комунікації – попередження та усунення міжкультурних непорозумінь. Дослідженням цих питань займаються наукові школи та інститути, а також учені у різних країнах світу [4].

Міжкультурна комунікація, у якій через мовлення взаємодіють культури і мови, базується на двох типах поведінки: універсальній (є спільною для всіх культур, заснована на біологічній спадковості, передається від покоління до покоління) та специфічній (формується під впливом соціального і фізичного оточення). Специфічні моделі поведінки формують специфічну культуру, яку можна визначити як менталітет (система цінностей, ідей, звичаїв), тобто, сукупність конвенцій, які керують соціальними відносинами [2, с. 35]. Іноземну мову як один з головних засобів міжкультурної комунікації необхідно вивчати як феномен національної культури, як «мовну модель» світу певного народу і культури, в результаті чого можливо сформувати особливий тип компетенції – лінгвосоціокультурну, забезпечивши таким чином повноцінне міжкультурне спілкування, діалог культур.

Таким чином, міжкультурна комунікація знаходиться у нерозривному зв’язку з мовою та культурою, адже завдяки мові відбувається процес передачі соціального досвіду, культурних традицій і звичаїв від покоління до покоління, здійснюється комунікація між різними народами й культурами.

Список використаних джерел

1. Викулова Л. Г. Основы межкультурной коммуникации: практикум / под ред. М.: АСТ Восток-Запад, 2008.
2. Мальцева К. С. Міжкультурні непорозуміння і проблема міжкультурного перекладу: Автореф. дис... канд. філософ. наук:

- 09.00.04. Ін-т філос. ім. Г. С. Сковороди НАН України. К., 2002.
3. Розвиток культури України від часів Київської Русі до наших днів: веб-сайт. URL: <https://ru.osvita.ua/vnz/reports/culture/10972> (дата звернення: 19.04.2022).
 4. Porter R. E. & Samovar L. A, eds. Intercultural Communication: A reader. Fifth edition. Belmont: Wadsworth Publishing Company, 1988. 340 p.

Вероніка Бондар

МУЖНЯ ЧИ КРИВАВА КОРОЛЕВА МАРІЯ ТЮДОР

В умовах розвитку сучасної історичної науки важливе місце належить роботам, присвяченим відомим історичним чи політичним діячам. Все частіше виникають питання, щодо ролі яку відіграє жінка, у суспільстві, особливо якщо так звана «слабка» стать стоїть на чолі могутньої держави в XVI ст. Інтерес до першої коронованої жінки-правительки Англії – Марію I Тюдор не вщухає й до сьогодні, що й посилює актуальність нашого дослідження.

Тему особистості Марії I Тюдор аналізували К. Еріксон [3], Н. Басовська [1], Л. Портер [4], Ю. Соусова [2] та ін.

Марія Тюдор I – перша і найвідоміша англійська королева із славнозвісних Тюдорів, вважається однією з найжорстокіших королев в історії. За її коротке правління, вона створила собі репутацію тирана, який спалював протестантів на вогнищах та намагався згорнути Реформацію, яка поглинала все більшу кількість населення.

Під час періоду правління Марії Тюдор I її охрестили «Кровожадною Мері», а з часом скоротили до «Кривавої Мері». Для того, щоб уявити яким же було правління першої коронованої жінки-правительки Англії варто зазирнути у її дитинство та юність.

Марія була єдиною дитиною Катерини Арагонської та короля Генріха VIII, яка дожила до дорослого життя. Була охрещена як католичка. Її матір іспанська інфанта та королева Англії прагнула як найкраще підготувати доньку до правління, її освітою займалися найкращі вчителі, вона була освіченою, володіла щонайменше грецькою та латинською мовами, окрім того досягла неабияких успіхів у музиці, займалася полюванням та верховою їздою, щоб за потреби виступити на чолі війська. Отже, маленьку Марію ще з дитинства готували до чогось значно більшого ніж просто шлюб.

Батько любив Марію, не пропускав нагоди похизуватися нею при дворі, купував дарунки, вважав її «своїм скарбом і скарбом свого королівства». Вже в 1525 році Марію було названо принцесою Уельською,